

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő: **WASSERSTROM SÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **LEITNER ZOLTÁN**

ELOFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei,
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80,
P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200-150.

A világ zsidósághoz és a kulturemberiséghez!

Az Egyesült Államokból indult el, azzal a céllal, hogy bejárja a világot. Hólapdászterüen. Mindenki, aki megkapja, küldje tovább 8 példányban. Így is hihetetlen méretekben terjedhet. És terjed is. Mi azonban a nagy zsidó ügynek velünk szolgálatot tenni, hogy lapunk publicitásával, egyszerre sok-sok ezer zsidó testvérünkhöz juttatjuk el. Aki azonban megkapja, az ezután se mulassza el tovább küldeni!

Zsidó százezrek exisztenciáját fenyegeti nagy veszély, a XX. század nagyobb dicsőségére.

Zsidó intellektuelek, kereskedők, front-harcosok stb. a legnagyobb nyomorba és megsemmisülésbe jutnak.

E kulturgyalázat és barbarizmus ellen fellázad az egész kulturemberiség, írásban és szóban.

Azok a mérhetetlen megszegényítések, amelyeket a zsidóságnak Németországban el kell szenvedni, a legnagyobb felháborodást váltják ki minden kulturemberből, jelekezeti eüloömbőség nélkül.

1933 év Németországának sikerült másodosztályon állampolgárokat teremteni és visszaszorítani a zsidóságot abba a barbár korszakba, amikor a sárgafolt volt az uralkodó.

A zsidókat elűzték a tanszékekről, egyetemekről, kórházakból és az igazságügyi palotákból. A színházakból, az irodalom berkeiből és a művészet hajlékaiából, sőt még a sportpaloták porondjairól is.

1933 Németországában csak zsidó kötelességek léteznek jogok nélkül!

Igen. Csak tovább adót fizetni, s ha ismét rá kerülne a sor, meg is kellene nekik halni Németországért. Mint 1914-ben. Erre jók a zsidók.

Miért nem fizeti vissza az összes adókat a német birodalmi kormány, amelyet 1914 óta a zsidók befizettek? Meg a zsidó bankárok által fizetett kölcsönöket.

Miért nem adja vissza a birodalmi kormány egy szükségrendelettel 24 órán belül a zsidó anyák fronton elesett fiait? Miért nem tettek akkor kölömböséget, amikor meg kellett halni a zsidónak, épen úgy, mint nemzsidónak, a német hazáért?

Emberek! barátok! zsidók!

Ez ellen a lelki és gazdasági rab-szolgaság ellen fel kell lázadni minden kulturembernek és szent kötelességünk, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközzel harcoljunk ellene! (Az uccára nem mehetünk, mert az céltalan volna.) De köreinken belül, bátran és rettenhetetlenül felvesszük a harcot.

A német kormány nyilatkozott a négyéves levről. Ebbe szervesen beletartozik a zsidók elpusztítása is.

Erre adja meg a választ „A németellenes bojkott világszervezete”, azzal, hogy szintén négyéves tervet dolgozott ki,

A világ zsidóságnak tehát kötelessége és szent feladata, hogy rettenhetetlen bátorsággal teljesítse zsidóság iránti kötelességét.

1. 1933 április 1-ől kezdve szigoruan tilos az egész világon német birodalmi alkalmazottakat tartani, kertészeket, gyermeklányokat és a többi.

2. Tilos visszavonásig, üzleti összeköttetést fenntartani német birodalmi cégekkel.

3. (Ez inkább Amerikára vonatkozik.) Tilos a németeknek hitel! nyújtani, a meg-lévöket behajtani.

4. Tilos Németországot akár üzleti-leg, akár üdülés szempontjából felkeresni.

5. Tilos német birodolmi mozarabokat megnézni, németországi könyveket és uiságokat megvásárolni.

Ezeket a pontokat be kell és be is tudjuk tartani, s akkor megtettük kötelességünket.

Harcunkban támogat bennünket az egész kulturemberiség. Németország nemcsak a zsidók ellen harcol, hanem a világbéke ellen is.

Németországnak meg kell és meg is fog hajolni a világbojkott ellen. Az igaz ügy gyözelme lesz válasz a nagyfoku barbarizmusra, mely elöntötte a nagy német birodalmat.

Zsidó testvérek!

Nem akarunk egyebet, mint békét.

De ezt is elakarják venni tőlünk!

De mi utolsó leheletünkig védekezni fogunk!

Testvéri szeretettel köszöntünk benneteket!

Segítsetek!

Sorozatos bombamerényleteket követnek el a horogkeresztesek Bécsben

A kormány kihirdette az ostromállapotot

Bécs. A politika utjai kiszámíthatatlannak. Alig néhány hónappal ezelőt még az okozott az európai nagyhatalmaknak súlyos problémát, hogy Ausztria és Németország között létre jön-e az Anschluss vagy sem? Ma pedig mindkét állam farkasszemét néz egymással. Az ellentétek kimélyülése a nemzeti szociálizmus uralomrajutásával kezdődött és azóta mind súlyosabb méreteket ölt. Dollfus kancellár kényszerintézkedéseket léptet életbe a barna-terror véres kilengéseivel szemben és mindent elkövet, hogy megakadályozza a nemzetiszociálista örület diadalát.

A nemzetiszociálisták ennek dacára a legféktelenebb propagandát folytatják egész Ausztriában. Mig az elmúlt napokban a bombamerényletek egész sorozatát követték el politikusok és zsidó kereskedők ellen, amely a Dollfus-kormányt arra indította, hogy életbeléptesse az ostromállapotot.

Norbert Futterweit zsidó ékszerész Meid-

linger Hauptstrassen levő üzletébe a kirakati-üvegen keresztül papirosba csomagolt bombát dobtak be. A bomba azonnal felrobbant. Futterweint megölte, két segédjét pedig súlyosan megsebesítette.

Ugyancsak bomba robbant a Doblheffuccában is egy kapu alatt és a városháza kapuja alatt is, ezek azonban emberéletben nem tettek kárt.

Gázbombát dobtak egy Deutsch nevű zsidó fűszerkereskedő üzletébe és a „Tag” című baloldali napilap szerkesztőségébe is.

Bizalmas értesítése van a rendőrségnek, hogy a Terménytőzsde ellen is merényletet fognak elkövetni.

Az ausztriai zsidóság a legnagyobb aggodalommal tekint az események elé. Az osztrák horogkeresztesek a németországi testvéreik segítségével olyan erőre tettek szert, hogy féltő, hogy a Dollfus-kormány minden erélye sem lesz elegendő megállítani utjában a nemzetiszociálista terror féktelen hódításait.

Győzött a népszövetségi gondolat Németország fölött

A kulturemberiség nagyszabású demonstrációja az üldözött zsidók érdekében

A zsidó nép szomorú történelmében egyedülálló eset. Egy emberként állott Genfben a zsidóság mellé, a világ valamennyi népének képviselője. A nagyhatalmak, franciák, angolok, olaszok, meg spanyolok, lengyelek, csehek, belgák és svájciak, az Egyesült Államok szavakkal és tettekkel demonstráltak a németországi zsidóság érdekében. A panaszos egy kis zsidó volt, Felsősziléziából. Egy egyszerű alkalmazott, neve: Bernheim. És a vádlottak padján a nagy 70 millió német, a nagy Németország ült. Minden feltétel nélkül állottak a népek képviselői a zsidó ügy mellé. Nem burkolták a szokott semmitmondó diplomáciai szóvirágokba azt ami szívükön fektűt. A kis zsidó nép mellé állottak és a vádlott nagy-

hatalom el kellett tölje, hogy itéletet mondjanak fölötte. Olyan leckét kapott, amelyet évekkel ezelőt a legkissebb államocska sem tűrt volna el. De most el kellett viseini a nagy Németországnak.

A népszövetségi gondolat ragyogó gyözelme volt ez! Ezt ne feledjük el azok, akik eddig lebecsülték a Népszövetség erejét és hatalmát. Elöször is azoknak a zsidóknak szól ez, akik minden guny célitáblájává tették meg a Népszövetséget. És most ez a Népszövetség nyíltan és feltétel nélkül a zsidó ügy mellé állott. Egy világraszóló és egész világra kiható fórumról ítelték el a németországi zsidók üldözését.

Gondoljunk arra, hogy a Népszövetség adta nekünk Palesztinát. És most a Népszö-

Háztartásában csakis a jó minőségű „ROTHBART” felirású כשר SZAPPANT használja!

Postai szétküldés!

Az oradeai orth. rabbínatus felügyelete alatt.

Gyártja: ROTHBART ADOLF EDE & Fia szappangyára, Oradea

vetség óvta meg és szállott sikra a zsidóság becsületéért.

Itt közöljük röviden, mivel már a napilapok már részletesen foglalkoztak vele, a lefolyt ülésről szóló jelentésünket:

Genf. A népszövetségi tanács kedden délután meghozta döntését Bernheim dr felsősziléziai németzsidó emigráns panasza ügyében. A tanács megállapította, hogy a

Hitler-kormány több törvényerejű rendelkezése, nem egyezhető össze a népszövetségi eszmével és így azok haladéktalanul megsemmisítendőek és egyáltalán nem hajthatók végre. A német kormánynak jóvá kell tennie mindazokat a károkat, amelyet a kisebbségi

jogvédelmi szerződéssel ellentétben a felsősziléziai német-zsidó kisebbség tagjainak okozott.

Különösen nagy hatást kellett Paul Boncour, francia külügyminiszter expozéja, aki mély sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy jelenleg nem foglalkozhatnak csak a felsősziléziai zsidóság sérelmeivel, holott a kultüremberiség és így a francia nép is, szívében viseli az egész Németország zsidóságának tragikus sorsát. Általában a Népszövetség ítélete mindenütt megnyugvást kellett és remélhető, hogy ez szintén hozzá fog járulni a Németországban tomboló nemzetiszocialista terror megfékezéséhez.

lóra elnöke a központi iroda elnöke, Wézel főrabbi legyen. Azonban a múlt év szeptemberében a központi iroda kiküldöttjei által levezetett hitközségi választás elleni petíció nem képezheti sem diszkusszió, sem Dintóra-döntés tárgyát, miután ily petíció a hitközséghez kilenc hónap alatt nem volt előterjesztve és annak létezéséről a hitközség nem bír tudomással.

A hitközségi közgyűlés azt is kimondta, hogy újból kiküld egy tizes delegációt Teitelbaum főrabbihoz, akit arra kéret, hogy mentse meg a hitközséget a további egyenetlenkedéstől, egyben azonban kimondta azt is, hogy amennyiben a főrabbi egy hónapon belül nem ad végleges választ, akkor automatikusan felszabadítottnak fogja magát tekinteni a főrabbi minden igényével szemben.

A tizes delegáció még csütörtök éjjel megjelent Teitelbaum főrabbinál, aki meghallgatta a küldötségek szónokait és megköszöntte válaszával bocsátotta el őket. Hogy t. i. majd közölni fogja elhatározását...

Mennyivel vagyunk tehát előbbre, mint eddig voltunk? A hitközség már x-szer kijelentette, hogy ortodox hitközség létére respektálni köteles a Dintóra döntését és amennyiben a nagykarolyi főrabbi a szatmári rabbiszék elfoglalására reflektál, nincsen akadálya annak, hogy akarata teljesüljön. Ezt a kijelentést most ismét megkapta a főrabbi ur. A hitközség előljárósága és képviselőtestülete, amelyet a Freund-párt, a központi iroda és a központi választmány állandó terror-akciója már puhára főzött, engedelmes bányayokként hajtanak lérdet-fejet Teitelbaum főrabbi előtt és kérve-kérik, állítsa már végül helyre a békét hitközségünkben. Eljárásuk valahogy fellüthetőn hasonlít a bölcs Salamon király ítéletében említett édesanya esetéhez, aki semhogy édes gyermekét kétféle vágják, inkább átengedi azt az ál-anyának, csakhogy a gyermek életben maradjon, míg az álanya vérszomjasan követelte az eleven gyermek kettévágását, ha már a gyermek nem lehetett az övé. A hitközség mostani vezetői, akik az édesanya szeretetével féltik az ősi hitközséget, már minden áldozatra képesek, csak megmentsék hitközségüket; míg azok, akik eddig is mostoha gyermekként kezelték ezt a hitközséget, könnyű szívvel követelik a hitközség szétdarabolását. Az édesanya azonban inkább lemond gyermekéről, csak az életnek megmentessék...

Semmi kétség hozzá, Teitelbaum Joel főrabbi az ortodox zsidóság egyik oszlopa. Azonban olyan nagy, hogy nagyságát nem lehet beleszorítani egy hitközségi rabbiállás kereteibe. Teitelbaum főrabbi már tulnőtt egy szatmári rabbiság keretein is, tehát nincsen szüksége a szatmári rabbiságra. Ellenben a szatmári hitközségnek oly főrabbiakra volna szüksége, aki csakis hitközségének éljen és egész életcélját betöltse a hitközség lelki vezetésére. Ha Teitelbaum főrabbi Szatmára kerülne, a szatmári hitközség bepusztulna abba, hogy Teitelbaum karolyi főrabbi — a főrabbi. Ha pedig nem invitálják Szatmára, akkor a harcokba kell bepusztulni nemcsak a szatmári, hanem a többi erdélyi hitközségeknek is. És ez a helyzet, — a szatmári orth. hitközség tragikuma.

Satu-Mare, 1933 június 11. Hittestvéri üdvözléssel A satumarei orth. izr. hitközség tagjai.

— Középiszkolai tanulókat magyarországi magánvizsgára elismert szép eredménnyel előkészít diplomás tanerő. Ugyanitt német tanfolyam haladók és kezdők részére. Mérsékelt tandíj, ellen-szmlára is. Reinherz Ericy Oradea, Lakatos-u. 8.

A szatmári orth. hitközség tragédiája

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Főszerkesztő ur! Ön a szívünkben beszélt, amikor egyik utóbbi lap-számában megírta a „Teitelbaum József károlyi főrabbi — önmagával sakkozik” című cikkét. Tény az, hogy a károlyi főrabbi önmagával sakkozik, mert egyebet sem akar, mint hogy ellenfelei is csak azokat a lépéseket tegyék meg, amelyek a végső győzelmet az ő számára biztosítják. Soha világosabban nem derült ki ez a furcsa sakkjáték, mint a napokban. Ebben az egyoldalú sakkjátékban a főrabbi ur győzni fog, az már biztosnak látszik, — de a szatmári hitközség belé pusztul, az is bizonyos.

Könnyíteni akarunk szívünkön, amikor a veszedelmes játék legutóbbi fázisairól Önt értesítjük.

Hiába kértük egy hónappal ezelőtt nyílt levélben Wézel Albert főrabbi elnök urat, hogy ne engedje magát állandóan felhasználni a szatmári hitközség bosszantására és vegye le a Freund-csoport alaptalan könyrevizió követelését; a szatmári hitközség elleni alaptalan hajsza ismét a központi választmány elé került a Kolozsvárra múlt hó közepére összehívott gyűlés alkalmából. A hitközség írásba foglalta álláspontját és két delegátusával képviselgetve magát a választmányi gyűlésen, tiltakozást jelentett be a Freund-párt követelte újabb törvénytelen-ségek ellen. A választmányi gyűlésen azonban kiderült, hogy a Freund-csoport újabb vádpontokkal is fellépett a hitközség ellen, így a többi közölt a múlt év szeptemberében a Központi Iroda kiküldöttjei által levezetett hitközségi választás ellen is petíciót terjesztett a választmány elé, nyolc hónappal a választás után. A szatmári kiküldöttek tiltakoztak az újabb vádpontok tárgyalása ellen, miután azokról a hitközségnek nem is volt tudomása, azonban Teitelbaum főrabbi ur heves vádbeszéde után a választmány elrendelte, hogy egy öt tagú bizottság szálljon ki Szatmára, a békéltetés megkísérlésére, minek eredménytelensége esetére elrendelte egy rendkívüli központi választmányi gyűlés összehívását, hogy az döntson „a szatmári hitközség szétdarabolása felét.”

Hitközségünk vezetősége az újból tornyosuló fellegek láttára arra a heróikus lépésre határozta el magát, hogy az egész előljáróság 12 tagja kiszállt Teitelbaum főrabbi urnál, hogy őt az ügy békés elintézésére hívja fel. A főrabbi ur azonban — ez Sevuoit előtti vasárnap történt — nem tartózkodott székhelyén és így őt a hitközségi előljáróság részben veje útján, részben külön levélben értesítette a tisztelgés megkísérléséről és egyúttal e levél másolatát beküldötte Wézel főrabbi urnak, akit arra kért, hogy tekintsen el az ötös bizottság kiküldetéséről, miután a vezetőség mindent elkövet a béke biztosítására és Teitelbaum főrabbi-val személyesen fogja keresni a kibontakozás útjait. A vezetőség hivatkozott a hitközség anyagi helyzetére is, amely a mai viszonyok között nem tűrheli meg a tervbe

vett kiszállással járó felesleges kiadásokat.

A Központi Iroda válaszképp az ötös bizottság tagjai: Adler József segesvári és Freund József régeni főrabbi, valamint Ordentlich Ferencz Waldmann Mór és Rosenberg S. Léb világi delegátusok, az elmúlt héten mégis befutottak Szatmára és kezdetét vette egy több napig tartó izgalmas tárgyalás, amelynek során a Freund-csoport legelsőben is a hitközség kettéosztásának módjait kívánta megbeszélni, miután azonban a hitközségi vezetőség ez ellen állást foglalt, az ellenzék azt követelte, hogy a Freund-párt 35 tagja vétessék fel az előljáróságba és képviselőtestületbe, mely kivánság szintén nem volt teljesíthető, miután alapszabályellenes és a hitközségi rendteljes felborulásának veszélyét rejti magában. Így az ötös bizottság elutazott Nagykarolyba, ahol érinkezésbe lépett Teitelbaum főrabbi-val és a vele való tanácskozás után közölte a főrabbi következő álláspontját: A főrabbi hajlandó a hitközség megosztásának követelményét napirendről levenni, ezzel szemben azonban a hitközség köteles a Freund-párt öt vádpontjára nézve Dintóra elé állani. A vádpontok a következők: könyrevizió, sakterkérdés, Talmudóra szubvenciója, husfelügyelő elbocsátása illetve felvétele, a szeptemberi választás elleni petíció. A Dintóra döntése után Teitelbaum főrabbi közölni fogja elhatározását a szatmári rabbiszék el- vagy elnemfoglalása tárgyában.

A hitközség vezetősége annak bizonyosságául, hogy nem egyéni szempontok vezetnek, hanem tisztán a hitközség egységének és belbékéjének megóvása lebeg szeméi előtt, felajánlotta a Freund-pártnak, hogy amennyiben a főrabbi lemond szatmári igyeiről, a hitközség vezetését két évre teljesen átengedi a Freund-csoportnak, azonban oly megkötéssel, hogy semmiféle változtatást nem lehet a hitközségi életben bevezetni, sem a hitközségi személyzeleiből bárkit is elmozdítani. A Freund-párt azonban ezt a javaslatot is elutasította.

Annak dacára, hogy az eddig a központi iroda által felszinen tartott körvizsgálati ellenzéki követelés egyszerűen más négy követeléssel megszorodott, a hitközségi vezetőség nem zárkózott el négy pont diszkussziójától. Így az e hó 8-án megtartott képviselőtestületi gyűlés leszögezte, hogy bár fenntartja ama határozatát, mely szerint, amennyiben Teitelbaum Joel főrabbi ragaszkodik a szatmári rabbiállás hoz, úgy állásába hajlandó beiktatni, mégis hajlandó a Freund-párttal közvetlen tárgyalást folytatni a könyrevizió, a sakterkérdés, a Talmudóra szubvenciójának, továbbá a husfelügyelőnek ügyére vonatkozó ellenzéki követelésekre. Amennyiben pedig a közvetlen tárgyalások nem vezetnének eredményre, hajlandó Dintóra döntésére is bízni az ügyet, ama kikötéssel, hogy a Din-

A főváros
központjában.

Az erdélyi
kereskedők talál-
kozó helye.

HOTEL ESPLANADE

BUCURESTI, BULEVARDUL ACADEMIEI 8.

Tulajdonos: JACOB FRIEDMANN.

Schweizi vezetés.
Legmodernebb
komfort.

Szobaárak
150 lejtől feljebb.

HETI GLOSSZÁK

Shylok aktuális mondása Kopenhágában — melyet megtapsolnak

Kopenhágában vendégszerepel mostanában Fritz Kortner, a híres német színész, akit az utóbbi időben a német nemzeti sajtó, mindenkor Kohn névvel tisztel meg. Kortner, Shylok szerepében lépett fel és a kopenhágai közönség viharosan ünnepelte. A színház zsidó igazgatója, Otto Jacobstein fenyegető leveleket kapott, melyet a „külföldi” németek harcoszövetsége irt alá. A kopenhágai német követség kijelentette, hogy ilyen szervezet létezéséről nem bír tudomással. Az eselleges tüntetések megállítására erős rendőrségi készültség vonult fel. De fölöslegesnek bizonyult, mert az előadás a legnagyobb rendben folyt le. A premieren óriási arányú tüntetés volt és amikor Kortner Shylok szavait elmondotta: „A zsidó talán nem ember? Nincs talán szeme, keze, lába, gondolatai és érzései?” olyan tomboló taps követte e szavakat, melyek nemcsak Kortnernek, hanem inkább az egész zsidóságnak szóltak...

A cionisták tragédiája

Egy igen ismert és szerepet vivő régi cionista beszélt el, aki most jött Palesztinából:

— Tudod kérlek, mit észleltem odakünn. Hogy nekünk régi harcosoknak, akik egy vagy még több évtizede harcolunk a cionizmusért, küzdünk Palesztináért, nem lesz helyünk, ha egyszer ki akarnánk menni és ott letelepedni. Az összes jó pozíciókat, az élet minden vonalán azok és olyanok foglalják el, akik a mi harcainkat mint outsider-erek figyelték. Azok kerülnek ki-tünő pozícióba, azok tudnak fényesen elhelyezkedni, akik kinevettek bennünket akkor, amikor nemcsak, hogy nem volt konjunktúra cionistának lenni, hanem egyenesen háláltn feladat volt. S most ezek az emberek végzik az országépítést, úgy és olyképen, hogy a maguk pecsenyéjét is megfőzik maguknak. Hiszen magasabb szem-

pontról, hogy úgy mondjam a jövő szempontjából, csak az a fontos, hogy 100%-ban teljesítsék kötelességüket az országunkkal szemben. De mi lesz velünk? Velünk a régi harcosokkal? Keserűen legyint és ezt mondja: Lemaradunk. Itt maradunk örök gátlakóknak. Nekünk nem lesz már ott hely a kék ég alatt. Lemaradunk és mint veteránok, csak fájdalmas szívvel azt fogjuk megállapítani, hogy lemaradtunk. Végleg lemaradtunk.

A régi cionista fenti keserősége juttatja eszünkbe azt az anekdotát, amelyet cionista berkekben már régóta mesélgetnek.

Egy ur azt mondja Palesztinában partaszálláskor, hogy ő lelkes cionista; Mire a zsidó bevándorlási hivatal vezetője megkérdi:

— Meggyőződésből, vagy — Németországból?

S hogy ne maradjunk egy humorról, elmondjuk azt is, amit dr Mayer Ebner mondott Temesváron, a cionista konferencia megnyitó ülésén és amely nagy sikert aratott:

Egy öreg cionista agitátort, aki 30 esztendeje járta Galícia kis zsidó városkáit és falvait, jutalomképpen kivitt a Cionista Világszervezet Palesztinába, hogy személyesen lássa azt a nagy művet, amelynek érdekében annyit agitált.

Amikor az öreg végignézte az egész

heróikus művet és Tel-Aviv ragyogó panorámába merült el nézése, imígyen szólott: — Hát hogyan? Amit én harminc esztendeig hazudtam — az mind igaz?

Max Baer knockaut-ja

Ne vegyék el tőlünk zsidóktól azt, amit tréfásan így szoktak jellemezni: a legtisztább öröm — a káröröm. Már pedig a legtisztább örömet kelti minden zsidóban az a hír, hogy a német Schmelinget, a világ box-sampionját, legyőzte Amerikában egy zsidó.

Miért e nekome? Nagyon egyszerű. Folyton azt ordítják a nemes árják, hogy erő az náluk van. Mi a gellők görnyedt népe vagyunk. Csak a brutális erő a jövő. Mach geht vor Recht! Ez a mottója a német szellemnek, s ezzel teszik vogelfrei-já, a német kulturzsidóságot. S mit tesz a zsidók Örzője. Összekerül a „legerősebb” német, egy zsidóval. Boxolnak. A legantipatikusabb és legdurvább sport művelői, őrült izgatottsággal figyelik az eredményt. És mit tesz Baer? A mi „berelenk”? Olyat vág az orrába a nagy német hősnek, a teuton őserdők eme félelmes fenevadjának, hogy tizig való számolás után, sem tud felkelni a földről.

Nem lesz világbajnok ami eddig volt. Leütötte őt Max Baer, a német származású zsidó box sampion.

Hát nem a legtisztább öröm — a káröröm?...

BUZIÁS-GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NAUHEIM)

páratlan szénsavas radioactiv sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatású szervi, elhízásos, érlemeszesedés szív- és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árákkal.

Új modern napfényes stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziás Gyógyfürdő Részvénytársaság

Fürdőigazgatóság, Buziás, Bánát.

Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

A legnagyobb bűn

— az oknélküli gyűlölet.

Irtá: GUTTMANN JÓZSEF

A világhírű vilnai gaon, reb Élije Wilner, nagy kegyben állott az orosz cárnál. Bármily körülményes volt a cárhoz bejutni, a vilnai gaonnak nyitva állott az ajtó és akármikor jelentkezhetett audienciára, a cár szívélyesen fogadta, nagy élvezettel hallgatta bölcs s okos fejtegetéseit. Ha valamely kegyetlen rendeletet, g'zérót adtak ki a zsidók ellen, a vilnai gaon minden befolyásával igyekezett azt még idejében elhárítani, ami sikerült is neki. Egy alkalommal a cár a következő kérdést intézte hozzá:

— Kedves barátom, magyarázd meg nekem, miért vannak népek, sokkal kisebbek, mint a zsidóság és mégis saját országgal bírnak, míg a zsidók szétszórva élnek az egész világon...?

— Felséges uram — válaszolt a gaon — nekünk is volt hajdan egy nagy országunk, de mivel vétkezünk, száműzve lettünk. A száműzetésünknek oka volt az a nagy oknélküli gyűlölet (szin'asz chinom), mely közöttünk uralkodott...

— Oh, hogy mondhatnák ilyet — mondta haragosan a cár — ez nem igaz, mivel a tapasztalat az ellenkezőjét bizonyítja. Hiszen

látjuk, hogy minden ünnepen és mulatságon a zsidók együtt táncolnak és vigadnak oly nagy örömmel, mely mutatja azt a nagy szeretetet, mely fennáll közöttük.

Felséges uram — felelt a gaon — mindezt csak látszólagos, de valóban tiszta szívűkből gyűlölik egymást...

Ez a válasz nem csak, hogy nem nyugtatta meg a cárt, de még jobban felizgatva szólt:

— Ime, bizonyos határidőt adok neked, hogy kéresemre megfelelő választ adjál, különben érezni fogod haragomat.

A vilnai gaont roppant kinosan érintette ez az incidens és hazaérve forrón fohász-kodott az eget Urához, ajándékozta meg őt, egy megfelelő válasszal. Keresve kutatott könyveiben némi magyarázatért, de fáradtsága meddőnek bizonyult.

Izrael őrzője azonban nem alszik és nem szunnyad.

Történt, hogy a cár egy nagy társaságban vadászatra indult, egy Pétervár melletti erdőbe. Az erdőbe érve, szokás szerint több részre oszlott a társaság, hogy így minden irányban könnyebben lehessen a vadat felhajtani. A cár is elindult az adjutánsával egy külön irányban. Midőn már mélyen voltak az erdőben, egyszerre nagy égháború keletkezett, óriási mennydörgés és villámlások reszkedlették meg az erdőt, úgy, hogy a

cár jónak látta visszatérni. A nagy sötétségben azonban eltévedtek és így bolyongtak éjjelig, midőn egy faluba értek. A falura mély csend borult, a lakosság álomba merült és sehosem akartak ajtót nyitni miglen egy házhoz értek, melynek ablakán fény szűrődött ki. A házban egy zsidó lakott, aki az idegenek bekopogtatására ajtót nyitott és beengedte őket; nyomban észre véve, hogy előkelő emberek, miért nagy tisztelettel fogadta és megvendégelte őket. Másnap a cár kérte a zsidót, hogy fogjon be és vigye be őket Szentpétervárra. A zsidó befogott és behajtván velük a városba, de a cári palotát környező utcába érve, megállította kocsiját mondván, tovább nem mehet, mert ebben az utcában tilos egyfogatu kocsival behajtani. A cár azonban biztatta, hogy csak hajtson, minthogy ő magára vállalja a felelőséget, mire a zsidó teljesítette a kérését. A cári palota előtt megállván, a nép felismerte a cárt, földre borult előtte. A zsidó nem értette kinek szól ez a nagy hódolat. A cár leszállt a kocsiról és szólt a zsidóhoz, hogy várjon, amíg magához hiválja őt. Ezután felment palotájába, hol átöltözködött cári ruhájába és felhívatta a zsidót. Így szólt hozzá:

— Tudd meg, hogy én voltam az, aki este hozzád bekopogott és mivel, annak dacára, hogy nem ismertél meg, méltóan fogadtál és megvendégeltél, most bevezet-

Személyes ügy

Lapunk felelős szerkesztője Leitner Zoltán, ki kellett küldje Münchenbe tizenöt éves kislányát, hogy ott egy orvosprofesszor megkonzultálja. Feltétlenül ehhez a professzorhoz kellett menjen. Tekintettel arra, hogy kislánya még csak tízéves, megkérdezte a temesvári német konzult, hogy az ő utlevelével beutazhat-e a leánya? A konzul udvariasan azt válaszolta, hogy: igen. De néhány napra rá, egy újabb levelet küldött, amely magyarra fordítva következőképpen szólt:

Amint tudomásomra jutott, Ön társiadója a „Népiük“-nek, egy újságnak, amely az utóbbi időben a Németország elleni uszításban minden mértéket felülmúlt, amely ezenfelül a német kormányzat becsületét súlyosan megsértette, továbbá felszólítást intézett a német áruk és gyógyszerek bojkottjára...

Ennek alapján Önnel szemben fennáll a Németországba való beutazási tilalom. Kész vagyok arra, hogy tízéves leánygyermeké számára Münchenben az orvosi kezelést lehetővé tegyem és a vizumot erre az utazásra megadjam, de csak abban az esetben, ha megbízható orvossal igazolni tudja, hogy gyermeke az orvosi kezelésre feltétlenül rászorul.

Sürgősség esetén érintkezésbe léphet ebben az értelemben Schuster ezredessel, a nagyváradi alkonzullal, aki engem a továbbiakról telefon útján fog értesíteni.

Schwager
német konzul.

Végeredményben a kislányt dr Kupfer Miksáné, az aradi kiváló orvosnak és zsidó vezérnek felesége kivitte Münchenbe, tekintettel arra, hogy az ő kislányának is ehhez a tanárhoz kellett utaznia. A nagy szerelethez és igazi zsidó áldozatkészségre valló vállalkozás sikerült. Mivel a temesvári konzul, egy nagyváradi orvos véleményezése alapján megadta a vizumot, azzal a klauzával, hogy azzal *csakis Leitner Éva 10 éves kislány utazhat Németországba.*

Érdekesnek tartottuk ezt megírni, mely bizonyítja annak a nagyszerű szervezőerőnek, melyet elvitatni a németektől nem lehet. Mindenről tudnak és mindenről informáltak. Akik a „greul-propagandában“ részt vesznek, azoknak nincsen helyük a német nap alatt. Holott. Talán sokkal jobb lenne, ha meghívnák a külföldieket, hogy győződjének meg arról, hogy milyen rend van ott. Vagy talán mégis volna valami titkolni-valójuk? Lehetséges.

Fenti érdekes megnyilatkozáshoz még hozzátehetjük azt is, amit az Ostjüdische Zeitungban olvasunk.

Egy csernovitzi nagybank fiókjának főtisztviselője, Belgiumban levő gyermekeit akarta meglátogatni. És mert a legközelebbi út Németországon át vezet, vizumot kért a

lek kincstáromba és megengedem neked kiválasztani a legjobb drágakövet, amit csak akarsz.

A zsidó meglepetve hallotta a cár ajánlatát és bármily nagy kedve és vágya lett volna a kincs megszerzésére, rövid gondolkodás után így szólt:

— Felsőleges uram, nem fogadok el semmilyen ajándékot, amiért kötelességem teljesítettem. Elég jutalom az nekem, hogy abban a nagy és kiváló szerencsében részesültem, hogy felsőleges uramat szerény hajlékomban fogadhattam és kiszolgáltam. Bármikor emlékeztembe jut ezen nagy megtiszteltetés, a boldogság jóleső érzésével fogok visszaemlékezni ezen nagy napra.

A cárnak igen megtetszett a zsidó eme nagy hódolata és így szólt:

— Nagyon helyesen beszéltél, kedves barátom. De minthogy minden embernek van valami különös kívánsága, tehát ha jutalmat nem akarsz szolgálatodért, add elő szived kívánságát, hogy azt teljesíthessem.

— Felsőleges uram, válaszolt a zsidó, egyedüli kívánságom: miszerint az én falumban lakik még egy zsidó, kinek az enyémhez hasonló üzlete van és aki mint konkurrens, sok kárt okoz nekem. Ha kívánságom teljesíteni akarod, úgy távolítsd el konkurrensemet a falumból.

— Ohó, — kiáltott fel meglepetve a cár — most már értem a vilnai rabbi szá-

TÁTRALOMNIC MAGAS TÁTRA! TÁTRALOMNIC

Egyetlen megbízható **ORTH. PENZIO**, elsőrendű konyha és kiszolgálás. Elő- és utószezonban a teljes penzió **55 ck.** Felnőtt leányok kíséret nélkül felvétetnek. Egész éven át nyitva. Elő- és utószezonban esküvőket és bankettekét elfogadok.

SCHREIBER MOR, TATRANSKA-LOMNICA (BUGSCH-VILLA)

német konzultól. A konzul ennek kiadását egyszerűen megtagadta.

Azt kérdezzük ezután a csernovitzi lappal együtt:

Vajjon miért küld akkor propaganda iratokat a lipcsei Messe a zsidóknak? Miért? Ha a zsidók beutazása nem kívánatos? Itt valami mégsem stimmel...

Gyógyulást és üdülést keresők részére

ideálisabb és megfelelőbb helyet egész Erdélyben nem talál

Menyháza fürdő

-nél (Arad. m.)

Fekvése, klímája és erősen rádiumtartalmu, kristálytiszta forrásvízei elsőrendű klimatikus és gyógyfürdővé avatták.

Az elő szezonban (Jun. 1 - Julius 5-ig) nyaralók részére 50% engedmény

Kérjen részletes prospektust.

Cím: **DIRECȚIUNA BAILOR MONEASA.**

E menorák
Z gyertyatartók,
Ü serlegek,
S evőeszközök,
T templomi kegy-
S zerek,
bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacumul“
ezüstáru gyárban
CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6

vait, hát mégis úgy van, ahogy ő állította, mert ime mily nagy a gyűlölet a zsidók között.

És szólt a zsidóhoz:

— Te együgyű ember, nemde megadtam részre az engedélyt, hogy bármilyen drága kincset, tetszésed szerint kiválasztahatsz magadnak, mely által úgy te, mint gyermekeid, sőt még azok utódjai is, minden gondtól mentesen, örökké gazdagon élhettek volna, amit pedig visszautasítottál és csupán az egyedüli kívánságod, hogy a másik zsidótól, aki szintén élni akar, megszabadítsalak?

Ezzel az audencia véget ért.

Következő napra volt kitűzve a vilnai gaon kihallgatása.

A gaon látva, hogy elérkezett a határidő és még mindig nincs semmi válasz, megtört szívvvel ment el a cári audienciára. De a cár, midőn megpillantotta a gaont, elébe sietett és megölelte őt, bevezette szobájába, majd így szólt:

— Csak most látom, hogy igazi szent ember vagy, nincs szükségem többé a magyarázatodra, mert azt már egy epizód által önmagától megkaptam.

Erre elbeszélte neki az eseményt, ami vele történt és ezen időtől kezdve a cár még nagyobb szeretettel és tisztelettel viseltetett a gaon iránt.

Beszélgetés

Szenes Henrikkel,

az aradi hitközség új alelnökével

Néhány héttel ezelőtt tisztújító közgyűlést tartott az aradi neolog hitközség, amelyen „forradalmi“ jelenség zajlott le, a legszabályosabb és legcsendesebb módon. A régi Magyarország asszimilációs főfészkében, ahol Chorin, mint az új vallásreformátor lépett a zsidó közélet porondjára annak idején, bevonult az új ritmus, bevonult az új világnézet. Arad, ez a tipikusan vallástalan város, ahol 30—40 évvel ezelőtt még kősejt sem lehetett enni, ma virágzó ortodoxiával rendelkezik, ahol Szófer Joachim főrabbi seuot másodnapján kimondott cionista beszédet tartott. Ugy a neologia is nagy metamorfózisra ment keresztül az elmúlt évek folyamán. Dr Schütz Henrik hitközségi elnök mostanig a legszélsőbb asszimilációs politika híve volt és nem engedte meg, hogy bárki is közelébe jusson a hitközség vezetőségéhez. Most azonban nem bírt már tovább a folyton feltörekvő erővel. Illetőleg szabatosabban, a hitközség nem tudott meglenni a cionisták potencionális ereje nélkül. A herzi mondás, mely szerint „hódítsátok meg a hitközségeket“ úgy formálódott át Aradon, hogy „a hitközség hódítsa meg a cionistákat“. Hódítsa magához, hogy együtt dolgozzanak és munkálkodjanak a hitközség jobb jövője érdekében.

Ennek jegyében lett Szenes Henrik az aradi nagyműltű, még hozzá nagy asszimilációs multu hitközség alelnöke. Szenes Henrik az erdélyi cionizmus egyik legrégebbi és leglelkesebb harcosa, aki céltudatos népi politikával, Palesztina szeretetével, mindig a cionista mozgalom élcsapatának legelitébb reprezentánsa volt. Most, hogy alelnök lett, beszélgetést folytattunk vele. Kértük, hogy azt a beszédet, amelyet megválasztásakor tartott, mint székfoglalót, adja át nekünk, hogy dokumentálhassuk a zsidó közvélemény előtt, mennyire ui szellem vonult be az aradi hitközségbe.

Szenes Henrik alelnök, a legszivesebben bár, de ezt nem akarta átadni, ezzel az érdekes indoklással:

„Ma az a helyzet Aradon, hogy körülbelül fiftly fiftly az arány a hitközségben, a cionisták és nem cionisták között. Ezt nekem is respektálnom kell. Míg Schütz elnök székfoglalójában, a régi mesgyén haladt, addig én olyan hangot ütöttem meg, melyet abban a teremben és millióben soha nem hallottak. Ezzel tartozom cionista multamnak és világnézetemnek. Tudni kellett végre azt, hogy a cionista „minden“ körülmények között az marad és ez hajtja át, mikor a hitközség ügyeinek terhes vezetését is magára vállalja. De nem szeretném az ellentéteket kiélesíteni. Nem szeretném, ha azt hinnék, hogy én ütöm meg a nagy dobort mely hangosan puffogtassa, a „győzelmet“ amelyet a cionisták arattak, az aradi hitközségben. Új szellem került be a hitközségbe, az kétségtelen, de nem agresszíven és nem brachiummal, hanem békés hangulatban és a legnagyobb egyetértésben. Nem akarom a hangulatot kiélezni, inkább meggyőzni azokat, akik még tévutakon haladnak. Bizonyos, hogy nagy jelentőségűnek tartom, hogy az asszimilációnak ezt a régi sziklavárát bevettük és nagy eredmény, ha vállvetten, békésen tudunk a régi eszme híveivel együtt dolgozni.“

Mire megjegyezzük:

— Bárcsak látnánk már ezt az asszimiláció utolsó végvárában, Nagyváradon is ezt a folyamatot. Ahol még mindég az a szellem uralkodik, amelyet az utolsó évtized csalódása megsemmisített az egész világon. Így most Aradon is. Reméljük a zsidóság üdvére és hasznára. (L)

HIREK

a „Népünk“ cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Szívan 22, június 16.

Szombat: Szívan 23, június 17.

Heti szidra: שלח

Heti háftóra: וישלח וישע

Ros-Chodes bents. מברכין החודש

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8.20

gyertyagyújtás 8.30

Isentiszlet kezdete 8.35

Szombat befejezése 9.35

Perek 3. פרק ג'

Tovább dühöng a barna pestis Németországban

A zsidó nagyvállalatok tulajdonosainak és igazgatóinak „eltanácsolása“

Minden ellenkező hiradással szemben — Németországban még mindig dühöng a náci féktelen terrorja. Azok a cikkek, amelyek néhol a nemzetiszocialista sajtóban zsidóbarát színezéssel megjelennek, csak a külföld számára készülnek, hogy eltereljék a világ erkölcsi közvéleményének figyelmét a véres pogromok valóságáról. Mióta Hitlerék uralomra kerültek, minden egyes gyár és kereskedelmi intézetben náci-sejtek alakultak, amelyeknek az a céljuk, hogy teljesen megtisztítsák a vállalatokat a zsidó munkásoktól és vezetőktől. Az igen nagy vállalatoknál természetesen ez nem megy olyan gyorsan, mert ezek főként külföldi tőke kezében vannak. A nemzetiszocialisták azonban itt is megtalálják a kellő eszközöket céljuk keresztülteléhez.

A legnagyobb berlini variette tulajdonosát, Marxot, például úgy üldözték el, hogy kiterjesztették rá egy hírhedt gyilkosság elkövetésének vádját és ha el nem menekül, ugy menthetetlenül fejére olvassák a gyilkosságot. Az összes prominensebb zsidó vezetőket hasonló eszközökkel távolítják el. A Dresdner bank két zsidó igazgatóját, Kleemannt és Ritschert életveszélyes fenyegetésekkel üldözték el pozíciójukból.

Az ismert zsidó nagyiparos, Silberberget, aki számos vas- és szénlelappal rendelkezik, felszólították, hogy ha egy héten belül nem vonul teljesen vissza, úgy elteszik láb alól. A náci még attól sem riadtak vissza, hogy az amerikai vállalatokat is kényszerítsék zsidó igazgatóik elbocsájtására.

Hivatalos külföldi körök értesülése szerint a napokkal ezelőtt elhunyt lapkiadó, Ludwig Ullstein — 3 órával a halála előtt harmadfokú vállalatson ment keresztül. Valószínű az az állítás, hogy epekó- operáció okozta halálát. Ludwig Ullstein agrárkó- dást szenvedett súlyos testisértekek következtében. Az elhunyt lapkiadó fiát, Heinzot is „védelmi“ le- tartóztatásba helyezték és mind a mai napig foglya a rendőrségnek.

Dr Karl Melchior, a hamburgi Warburg bank- cég világszerte ismert főnöke, a német kormány pénzügyi tanácsadója és a Baseli Nemzetközi Bank német delegátusa volt. Egyik napról a másikra megfosztották tisztségétől és állásaitól.

Dr Paul Mannroth, az AEG vezetője. A het- vennyegyves mérnök a legnagyobb német villa- mossági vállalat vezetője volt Rathenau meggyilkol- lása óta. Egyik napról a másikra mennie kellett.

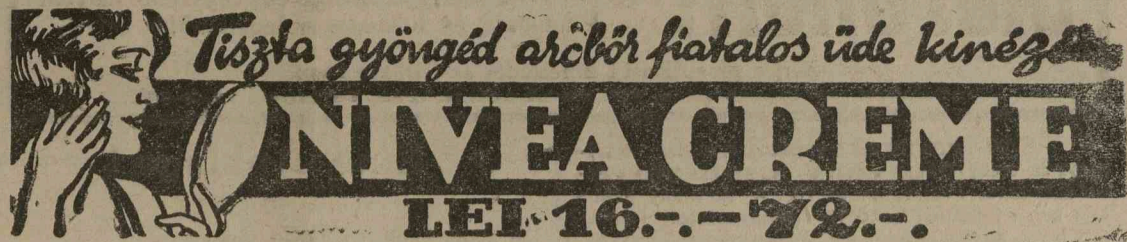
Kérjük mindenütt az
„ALBA-IULIA“
antiszeptikus pipere szappant

Kézmosáshoz használjuk az olcsó
és kiváló minőségű

„URSUS“ szappant

Gyártja:

Breckner János r.-t.
Alba-Iulia

A Fuld frankfurti híres telefongyár, melynek 4000 munkása van, 24 órán belül került náci kézre.

A nagy Leiser féle cipőkereskedelmi cég, melynek egész Németországban, valamint más országokban is fiókjai vannak, a zsidó Klausner Emil birtokában van, aki svájci állampolgár. Klausner Berlinből értesítést kapott, hogy elrendelték a cég alkalmazásában álló összes zsidók elbocsájtását, erre azonnal Berlinbe utazott, hogy ez intézkedés ellen tiltakozzék. Ragaszkodott ahhoz, hogy a cég kebelében alakult „náci“ sejt által elbocsátott zsidók állásukba visszahelyeztessenek, már csak azért is, mert egy idegen tőkével dolgozó céget nem lehet arra kényszeríteni, hogy alkalmazottainak egy bizonyos csoportja ellen eljárjon. Klausner eljárása nem járt sikerrel. Erre Klausner elhatározta, hogy zsidó alkalmazottai mindegyikének 3000 márkát ad végkielégítést, (tekintet nélkül arra a náci rendelkezésre, hogy a zsidók felmondás vagy végkielégítés nélkül bocsátandók el) és régebbi zsidó alkalmazottai közül ötvenet Svájcban levő fiókjaihoz helyeztet át. Ezenkívül panasszal fordult a svájci kormányhoz. Ebben a pillanatban a helyzet úgy áll, hogy a vállalat élére állított náci-biztos megtagadta a zsidó alkalmazottak végkielégítése kifizetésének jóváhagyását a cég vagyonából.

A Hermann Tietz áruház is súlyos következményeket vállalt magára, amikor nem bocsájtotta el zsidó alkalmazottait. Minthogy a vállalat főként amerikai tőkések kezében van, a náci itt diplomáciai eszközökkel próbáltak célt érni. Az igazgatóság azonban visszautasította a követelést és inkább azt ajánlotta, hogy vegye át a kormány az üzlet vezetését és fizesse ki az amerikai részvényeseket. A kormány ebbe természetesen nem ment bele és azóta meg is szüntette a lépéseket a kérdéses ügyben. Így a Hermann Tietz cég azon kevés vállalatok közé tartozik, ahol még vannak zsidó alkalmazottak.

Vagyonelkobozás testi kinzásokkal

A Rudolf Mosse cég tulajdonosával súlyos testi kinzások közepette egy nyilatkozatot irattak alá, amelyben elismeri, hogy 15 év óta az összes üzleti haszna a keresztény tisztviselőktől elvont összegekből származik. A cég összes zsidó alkalmazottait felmondás és kártérítés nélkül azonnali hatállyal elbocsájtották.

A világhírű Siemens elektrotechnikai művek szintén azok közé tartozott, akik megtagadták a zsidó alkalmazottaik elbocsájtását. A kormány fenyegetéseire a vállalat igazgatósága azzal felelt, hogy hajlandó átadni a kormánynak a vállalat vezetését, de ez esetben elhárítja magáról azt a felelősséget, amely a gyár 100 000 munkásának állás talansága folytán a cégre hárulna. Egyébként is mindössze csak 1 százalék a zsidó alkalmazottak száma, de ez a mennyiség a gyártás zavartalan menete szempontjából — nélkülözhetetlen.

A zsidóellenes atrocitások és bojkott tovább folynak

Annak dacára, hogy még nem készültek el az úgynevezett speciális „zsidótörvények“, a gyakorlatban a legsúlyosabb szenvedéseknek és üldözéseknek vannak kitéve a zsidó munkások és alkalmazottak. A bankok beszüntették a zsidók számára a kiutalásokat és magas kamatokat szednek a zsidó cégektől. A vasuton a zsidó cégek szállítmányai a legnagyobb veszélyben vannak. Egyes zsidó cégeknek teljesen képzelenség követeléseiket behajtani, mert nem indíthatnak pert adósaik ellen. Naponta megfigyelhetők az üzleteken az olyan táblák, amelyek arról adnak hírt, hogy a cég német-árja vezetés alá került. A nagy zsidó cégeket kényszerítik, hogy hatalmas hirdetésekkel adjanak a „Völkische Beobachter“ hivatalos náci organum számára.

Krefeld városában megkezdődött megint a zsidó üzletek bojkottja. Minden zsidó üzlet előtt náci katonák állanak és megakadályozzák, hogy bárki bemehessen vásárolni. Coblenz városában a zsidók vásári igazolványait bevonták. Zsidók nem vehetnek részt sem a hetivásárokon, sem az évi kiállításokon, mert a városi tanács közölte velük, hogy személyi biztonságukért nem vállalhat felelősséget. A berlini propagandaminisztérium rendeletet adott ki, mely szerint minden német moztulajdonos, ki zsidó ügynökökkel és zsidó filmkölcsművészekkel szóba áll, azonnal elveszti iparigazolványát.

Nézheti-e a világ nyugodtan az ilyen igazságtalanságokat?

A „Daily Herald“ egyik múlt heti számában Mr. Harry P. Goodman, (Broomhill Park, Sheffield) következő levelét közli:

„Éppen most tértem vissza Németországból, 12 napi ott tartózkodás után. Miután egy óráig voltam Berlinben, elsétáltam az Alexander Platzra, Egy-

csomó náci gummibotokkal vert egy idősebb zsidót, akinek a vére végigfolyt ruházatán és a kövezetet is vörösre festette. Később egy charlottenburgi népszerű kávéházba mentem, amelynek (bárha ezt nem is tudtam), zsidó tulajdonosa volt. Miután engem kiszolgált, őt náci lépett a kávéházba. Minden provokálás nélkül előhúzták gummibotjukat és a tulajdonost újultra verték. Ezután „pusztulj, átkozott zsidó!“ felkiáltással, elávoztak. A kávéház szőnyegén véreben heverő ember magánkívül levő feleségének azonban volt annyi ereje, hogy odafutott férjéhez és összezuzott fejét ölébe vette. Segítségükre siettem és kértem az asszonyt, szerezzen mentőköcsöt. „Mire jó az?“ — válaszolta. „Itt csak náci doktorok vannak s ezek senkit sem kezelnek, akit náci támadtak meg.“ Erre a férfit a hálószobájába vittük s én mellette maradtam, míg felesége elment egy zsidó orvost keresni, aki litokban hajlandó volt ápolásba venni. Másnap beszéltem egy zsidó rabbi-val. Számtalan esetet sorolt fel náci-kielégésekről és könyörgött, hogy kö- vessek el minden tőlem telhetőt értük, ha vissza- térek Angliába. Nézheti-e a világ nyugodtan az ilyen igazságtalanságokat?“

A müncheni orthodox főrabbi éjszakai megtámadása

Az elmúlt héten dr. Ehrentreu müncheni ortho- dox rabbinál az éjszakai órákban két fegyveres fiatalember jelent meg. A rabbi bemenekült szobájába és telefonon felhívta a rendőrséget. A fegyveresek utána rontottak. Az egyik papírvágó késsel súlyos sebet ejtett a rabbi arcán, a másik egy székel a rabbi feleségére sujtott. A segélykiáltásokra a két fegyveres bandita eltávozott.

Június 1-ig 78.200 zsidó vándorolt ki Németországból

Az angol zsidó hírszolgálat szerint: Május végéig bezárólag a következő számadatokat lehetett megállapítani a német zsidó kivándorlókról: Franciaországba vándorolt 32 000, Angliába 5800, Hollandiába 4000, Belgiumba 2400, Svájcba 2500, Csehszlovákiába 1500, Lengyelországba 27 000, Palesztinába 3000. Összesen tehát 78.200 a Németországból kivándorolt zsidók száma.

A német zsidóságnak eddig tehát 17 százaléka volt kénytelen a vándorbotot kezébe venni.

Hasonló politikai kalaszfófia 1492 óta — a spanyol zsidóüldözés óta — nem érte a zsidó népet.

Ujabb öngyilkosságok és rombolások

A londoni zsidó hírszolgálat jelenti: Dr Franck Roem ismert dortmundi jogász öngyilkosságát követel el — Dr Elias ügyvédjárta, kit most bocsájtottak ki a fogságból, hasonlóképpen öngyilkos lett.

Erich Baron londoni zsidó újságíró a Moabit börtönben öngyilkos lett

A Neumann nővérek (egyik 69, a másik 64 éves) öngyilkosságot követtek el Berlinben.

Hannoverben május 28-án súlyos ucai zsidó- üldözés volt. A zsidó üzleteket meglámadták és szétrombolták. Egyes zsidó áruházakba könnyfa- kasztó bombákat dobtak.

A „Bamberger Volksblatt“ című centrupárti katolikus lapot elkobozták, mert egy gyászbeszédet közölt, melyet Kappel müncheni orthodox rabbi egy meggyilkolt zsidó diák koporsójánál tartott.

Április 1 én hiába közölte a hivatalos nemzeti- szocialista sajtó, hogy az egy napos bojkottal megszüntették a zsidó üzletek további bojkottját. A bojkott fokozott intenzitással folyik tovább. De nemcsak a zsidó üzletek, iparvállalatok, gyárak és üzeme- kek ellen, hanem a zsidó munkások, tisztviselők, igazgatók, színészek, írók, tudósok — szellemi és fizikai munkások ellen egyaránt.

Az üldözés minden vonalon folyik. Az iskolákban a gyermekeket üldözik, a gazdasági életben a zsidó tőkét és munkát, a politikai világban a zsidó jogokat és erkölcsöket, a szellemi élet területén pedig a zsidó könyvet, a zsidó írást és művészetet.

Hitler és a nemzetiszocializmus véres valósága nem változik, csak a külföld számára mutatják Janus arcukat, hogy megtévesszék a világ kulturközvé- leményét középtori uralmuk barbár tetteiről.

Goldmann Bernát

orth. kóser vendéglője

Prága

II. Truhlarska 10 II. emelet.

A legnevesebb szlovákiai orth. rabbi hechserével

SIÓFOKON!

Az előnyösen ismert **Fränckel orth. kóser pensió és étterme** Batthányi ucca 16 sz. alatt, a fürdőtelep legszebb helyén. Pihenésre és üdülésre a legkitűnőbb hely.

Kérjen prospektust! Érdeklődés és felvilágosítás:
budapesti pensiómban is, VII. Rombach u. 11 sz. Telefon: 37-2-57.

Horogkeresztellenes szigorú sajtótörvény Csehszlovákiában. Prága, június 10. A kormány pénteken nagy felűnést keltő törvényjavaslatot terjesztett be a parlamentben az államvédelmi törvényhez. A törvény lényegesen megszigorítja az államvédelmi törvény rendelkezéseit s a jelek szerint első sorban a nemzeti szocializmus ellen irányul. Legfontosabb rendelkezése a kormány sajtójogi, különösen pedig lapbetiltási jogának kiterjesztése. A jövőben bármely lap betiltható, ha valakit azért támad, mert nem tetszik neki az illető nemzetisége, faja, vallása, vagy felekezeten kívülsége. Ugyancsak betiltható az a lap, amely gyalázza a nemzeti kisebbségeket, beleértve a zsidóságot is. Lapbetiltással büntetik továbbá a parlament intézményének gyaláztatását, valamint a katonai jellegű alakulatokba való toborzást is. Ez az utóbbi rendelkezés első sorban a nemzeti szocialista rohamosztagokra vonatkozik. Az esetéről esetre kiadandó lapbetiltási végzéseket a kormány sürgősségi rendelet formájában bocsátja ki a köztársaság elnökének aláírásával.

Újra vadásznak a zsidókra Berlinben. Berlin, Levetzow, rendőrigazgató vezetése mellett az elmúlt héten a rendőrség bekerítette a Grenadier-nyegedet, ahol főként keleti zsidók laknak, — és széleskörű razzia rendezett. Minden lakást és szobát felnyitottak és még azon házakba is behatoltak, ahol nem voltak odahaza — A „Berliner Illustrierte Nachtausgabe” a következő tudósítást hozta az eseményekről: — A Grenadierstrasse egyik házában egy zsinagóga volt berendezve és égtek a gyertyák amidőn a rendőrség meglepte a zsidó szekta tanyáját, akik azt hitték, hogy itt biztonságban érezhetik magukat a rendőrség előtt. A szobában 2 kazettát találtak, amely a lakók szerint már 7 év óta nem volt felnyitva. Amint a rendőrség feltörte a zárat, számos forgalmon kívül helyezett ezüst bankjegyet és értékpapírt találtak benne. A pince tele volt koferekkel, amelyeket a menekülők hagytak hátra. A koferek meg voltak rakva ruhaneműekkel, ékszerekkel, aranyórákkal és bala számára feklődtek a szövegek is a pincében. A rendőrség 60 személyt vett őrizetbe, akiknek egy részét az igazoltatás után szabadlábra helyezték. Mindazonáltal 36 személy maradt őrizetbe, köztük 9 asszony is, akiket átadták a politikai rendőrségnek.

Letartóztatták a Zsidó Távirati Ügynökség vezetőjét Berlinben. Innsbrucki hírforrások szerint Ing. Ottó Schicket, az ITA berlini vezetőjét, aki április óta Michel Wurm-ot helyettesíti ebben a minőségben, a berlini rendőrség letartóztatta. Ottó Schick mint ismeretes, az ITA bukaresti levezetője volt, mielőtt átvette a berlini iroda vezetését. A berlini rendőrség Schicket azzal vádolja, hogy hamisan tudósította a külföldi zsidó sajtót a németországi eseményekről és egy legutóbbi razzia alkalmával a valóságnak meg nem felelő módon írt a rendőrségi akcióról. A newyorki ITA központ az amerikai, valamint az osztrák követség útján azonnal interveniált a berlini rendőrségen Ottó Schick szabadlábra helyezése érdekében, minthogy a letartóztatott újságíró ausztriai állampolgár. Sem az amerikai, sem az ausztriai követ intervenciójának nem volt azonban eredménye, mert Schicket adminisztratív uton 14 napi fogházra ítélték.

Felhívás

intézetekhez, társaságokhoz!

Internátusok, tanintézetek, sport és turisztikai egyesületek, leányklubok és más testületek és magántársaságok ne felejtsek el

CSOPORTOS KIRÁNDULÁSAIK

összeállításánál, hogy Erdély legszebb üdülőhelye, legkönnyebben megközelíthető vadregényes, alpesi vidéki klimatikus fürdőhelye

MENYHÁZA.

Természeti szépségekben rendkívül gazdag, olcsóságáról és kellemes szórakozási lehetőségeiről általánosan ismert. **50 százalékos utazási kedvezmény.** Részletes tájékoztatót készséggel küld:

Directiunea Bailor MONEASA
Jud. Arad.

Eine Anklage!

von SAMU KEPES

Ich klage Dich, Du lieber Herrgott,
Erbittert klage ich Dich an!
Vor Deinem eig'nen Richterstuhl
Tritt mein Klag'an Dich heran.

Tief betrübt ist meine Seele,
Schmerztüllt mein armes Herz,
Weil ich staunend nun ersehe,
Wie Dein Spruch verhöhnt das Recht.

Sehe, dass der Weltenlenker,
Ungerecht regiert die Welt.
Sehe wie der Menschen-Schöpfer
Meist das Urtheil gar falsch fällt.

Sehe, dass für Lumpen, Gauner,
Ist die Erd' ein Paradies,
Sie in Freud' und Wohlstand hausen,
Und das Glück sie nie verliess.

Sehe, edle, gute Menschen,
Jämmerlich ihr Leben fristen;
Unschuldige Waisen, Wittwen
Wie sie, in Not, Elend nisten.

Wo, Allmächtiger! Ist Dein Rechtsinn?!
Wo, Dein rühmlich Gnad' und Huld?!
Wenn Du lässt so schändlich darben,
Al!, Die frei von jeder Schuld?! — — —

Gütig lächelnd blickte Herrgott,
Vom Himmel herab auf mich:
„Grüße nicht! Denn Meine Wege“
„Unergründlich sind für Dich!“

Antiszemita tüntetés Pozsonyban. Bratislava. — Egy antirevizionista tüntelés alkalmával a pozsonyi szlovák diákok tüntetést rendeztek a zsidó lakosság ellen is. A diákok „Ki a magyar zsidókkal! Szlovák zsidókat akarunk!” jelszóval vonultak végig az uccákon, majd a zsidó negyed felé tartottak és ott megakarták támadni a zsidó üzleteket. A rendőrség nem avakozott bele a demonstrációba és teljesen passzíven viselkedett. A zsidóság azonban gyorsan felismerte a helyzetet és erőteljes ellenállást szervezett a tüntető diákok ellen és hamarosan visszaverte az antiszemita csoport támadását.

Utazók! Vidékiek!

Ugy ékezhetsz, mint otthon a

BERKOVITSNÉ

orth. kóser vendéglőben, Oradea Zöldfa-u. 19.
Utazóknak 10% kedvezmény

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient” Szövőművészeti iskola

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltelek.

Orth. כשר étterem Bukarestben!

30 és 40 leies komplett menü
Ugyanott olcsó éjjeli szállás

WEISZ ADOLF

volt szebeni כשר szalámgyáros
Bukarest, Str. Smardan 29, I. emelet

Gyenge férflaknak

válaszbélyeg ellenében díjmenlesen
küldöm szabadalmazott szenzációs

„HEURÉKA”

találmányom ismertetőjét. — Cim:
„PATENT 616” Cluj,
1. sz. postafiók.

Egyesületi hírek

A chusti zsidóság az állami munkáskölcsönért, Chusztról jelentik: „A zsidóság a munkáskölcsönért!” címen a Podk. Hlasi szlovenszói lap szerinti, a huszti hilköztség az elmúlt héten egy gyűlés keretében felhívta a módosabb zsidókat az állami munkáskölcsönre való jegyzésre. A hilköztség vezetősége kihangsúlyozza, hogy a munkáskölcsönre való jegyzés nemcsak az államilag szemben való kötelezettség, hanem a zsidóság számára is megfelelő segélynyújtást jelent.

A retegai Ceire Mizrachi az elmúlt héten alakult meg és a közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Farkas Mendi, gondnok: Rosman Simsi, pénztárnok: Stein Márton, titkár: Farkas Lajos. Válaszmány: Nóé Izidor, Hersch Hersi, Löwinger Ernő, Rosmann Lázár, Grünstein Simon, Mátyás Mendi, Rosmann Hugó.

A marosvásárhelyi orth. Chewra Kadisa az elmúlt héten tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen a következő vezetőséget választották meg egyhangulag: Elnök: Gábel Sándor, alelnök: Abraham Samu, pénztárnok: Singer Ernő, ellenőr: Weisz Miklós, gondnokok: Farkas Mór, Hirsch Ignátz és Moskovits Léb.

A toplifai Ceiroth Mizrachi az elmúlt héten alakult meg és a közgyűlés a következő vezetőséget választotta: Elnök: Slamovits Helén, alelnök: Hoffmann Szerén, pénztárnok: Jusler Mici.

Szatmárhegyen megalakult a Ceiroth Mizrachi. A szatmári Brith Hanoar Hamizrachi vezetősége megalakította a Ceiroth Mizrachi leány-szervezetet. A közgyűlésen Riedermann M., Weisz B., Katz A. és Friedmann Sz. ismertették a mizrachi ideológiai célkitűzését. Az új szervezet a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: dr. Berger Arminé, titkár: Kornreich Böske, pénztárnok: Grosz Mancsi.

Kelet-szlovenszói Brith Trumpeldor csoportjai Michalovcra tartották meg körzeti konferenciájukat a városba disztermben, Klein Hermann (Secovec) körzetparancsnok üdvözölte a megjelenteket, majd az egyes csoportok számoltak be munkájukról. Képviselték magukat: Kosice, Secovec, Humenné, Vranov, Medzilaborce, Snina, Stakcin, Mihalovce, V. Kapusany, Kral. Humece, N-Hrusov, Zavaika, Trebisov, Zborov, Uh. Zípor, Cana, Moldova, N-Harbovec, Legina Michalany, Ezenkivül 2 hachasra: Zétény és Vehéc. — A konferencia alkalmával névös beszédet tartottak: Weisz Jakab, dr. Neugröschl N. és dr. Gottesmann (Kosice). — Dr. Gottesmann f. hó 11-én cionista ismertető előadást tartott Michalovcra a revizionizmus kérdésekről és az ülés során megalakult a Revizionista Unio helyi csoportja is, melynek elnöki tisztségére egyhangulag dr. Brüglér Józsefet választották meg. (H. E.)

Az oradeai Ceire-Mizrachi vasárnap este 7 órakor Brachesz traktátus befejezése alkalmából szijumot rendez, amelyre egy tagjait, mint az érdeklődőket ezuton hívja meg.

A michalovcei Ceire-Mizrachi folyó hó 8-án (15 Sivan) Raw Schmucl Chaim Landau z. l. halálának 5 éves fordulóján szép megemlékezési ünnepeket tartott, melyen az összes tagok megjelentek. Nagy beszéd keretében méltatták az elhunyt munkájának jelentőségét, Palesztina zsidó szellemében való felépítéséért. Mischnajoth tanulás után előadták az „El mole rachmim” imát és azon szent elhatározással, hogy mindannyian továbbra is az ő nagy mizrachi vezér szellemében fog dolgozni, áldoztak emlékének.

A szalontai Wizo fényesen sikerült előadással kezdődő „Anyák napja”-t tartott. Ennek a kis városkának Wizo hölgyei ismét példát mutattak, miként képes egy egészen ifjú szervezet nívós és élvezetes szórakozást nyújtani. Kálmán Lili üdvözlő szavai után, dr. Nébel Imréné a főrabbi neje, a Wizo alelnöknője gyönyörűen felépített beszédben méltatta az „Anyák napja” jelentőségét és a bibliából vett példázattal emelte ki az anyák magas szociális nagyságát. Weisz Mancsi, Kálmán Ági, Rosenblau Olga zsidótárgyú szavatai, a gyermekek kórusa által előadott héber zsolnárok, az Eilam fivérek hegedű-zongora duo-ja különösen kiváltak a műsorból. Azonkívül tánc és csoport torna számok egészítették ki az igazán nívós műsort, amelyből Klein Magdus ballatszámja emelendő ki. A szalontai társadalm nemzeti különbség nélkül vett részt az előadásban, amelynek sikeréért Preisz Dénesné, a Wizo elnöknőjét illeti elismerés. Este hideg büffé és társasvacsora volt a nagyváradi Wizo hölgyek tiszteletére, akiket dr. Markovits Ignácnéval az élükön láttak vendégül a szalontai Wizo hölgyek. Dr. Engelné Kardosné, Szilassné, Groszné, Ritter Boriska és számosan vettek részt az „Anyák napjának” megrendezésében.

Wizo alakuló közgyűlés Élesden. Egész Élesd zsidóságának általános érdeklődése mellett tartották ezt ottani Wizo hölgyek alakuló közgyűlésüket a „Közponi” külön termében. Nagyváradról résztvett az alakulón: dr. Markovits Ignácné elnöknő. Az elnöki tanács tagjai lettek: dr. Serbu Zoltánné, dr. Havas Aladárné, Braumann Mórné, Mezei Mártonné, Fogel Viktorné. Titkár: Léderer Miklósné, Klein Lili. Jegyző: Wégner Mici, Pénztárnok: dr. Kálmán Sándorné. Ellenőr: Weinberger Béláné. Kiren Kajemeth biztos: Komlós Józsefné. Válaszmány: Mandel Izsné, Ladányi Ignácné, Silberstein Mártonné, Freundlich Mórné, Wégner Dezsóné, Sámuel Béláné, Neuänder Lipófné, Sámuel Emilné, Deutsch Józsefné, Klein Dezsóné, Klein Ferencné, Fried Adolfné, Kohn Józsefné, Freundlich Sári, Mandel Sári, Stern Ignácné.

RÖVID HIREK

PÁRIS. A párisi zsidó segélyegyesület a napokban tette közzé első gyűjtőakciójának eredményét a németországi menekültek számára. Eszerint 1,375,000 frank gyűlt össze, amelyből félmillió frankot adtak egyedül a Rothschild fivérek. — Párisi jelentések szerint számos olyan kikötőbe, ahová a német hajók horogkeresztes zászlókkal futnak be, a kikötőmunkások megtagadják a hajó kirakodását.

BRESZLAU. A breszlai liberális hitközség egy felhívást tett közzé, amelyben a következőket írja: „Arra való tekintettel, hogy számos hitközségi tagunktól kaptunk megkeresést, az előljárást elhárította, hogy bevezeti a mindennapi (!) imádkozást a zsinagógában.“

NÜRNBERG. Speyer után most Nürnbergben és Tübingenben is megtiltották a zsidóknak, hogy a fürdő területére betegyék lábukat.

JERUZSÁLEM. Április hónapban 2110 személy lépte át a palesztinai határt. Ebből 1827 volt a zsidóknak száma, 147 zsidó bevándorló nagyobb tökével érkezett az országra. — A Doar Hayom héber napilap a palesztinai cionista szövetség megvásárolta. A lap főszerkesztője S. Smielansky, a kolonizációs iroda elnöke lett. — David Yellins a jeruzsálemi héber egyetem irodalmi tanszékének professzora az elmúlt héten ünnepelte születésének 50 ik évfordulóját.

SYDNEI. A sidney-i (Ausztrália) városházán megtartott miling alkalmával, amelyen mintegy 4000 keresztény és zsidó polgár vett részt, a polgármester ama kívánságának adott kifejezést, hogy a német zsidókat helyezték vissza jogaikba. Neusüdwales miniszterelnöke, Stevens ugyancsak érelyesen állástfoglalt a német zsidóság üldözése ellen.

TEL-AWIW. A napokban folyt le Tel-Awiwban a palesztinai mizrahi konferenciája, amelyen a cionista kongresszuson való részvétel kérdését tárgyalták meg a Mizrahi a revizionista unióval való együttműködést határozta el. — Tel-awiw új ipari negyedében, a Ramat-Ganban 2 újabb gyár épül csokoládé és cukorárak készítésének céljaira. — Egy nagyszabású trikógyár berendezésével készültek el és most van munkában egy játékarú és papírmassé gyár előkészületei. — Haifában egy acélbutorgyár nyílt meg, ahol többek között gyermekkoszkat és varrógépalkatrészeket is készítenek. A gyár 10,000 dollár investícióval készült el. — A telawivi városi tanács tervet készített egy modern strandfürdő építési munkálataira. — Az utóbbi időben olyan hangok hangzottak el közgazdasági körökben, amelyek arra intettek, hogy a narancsültetvények investícióját függeszték fel és inkább ipari területre fektessék a tőkés pénzüket. Ennek dacára az investált tőkék még mindig a narancsültetvények felé orientálódnak legfőképpen.

BIALYSTOK. Egy ilteni zsidó fiatalember anynyira szívére vette a könyvéteket, hogy beleőrült. Először sírógöcsöket kapott, majd összeszedte az összes könyveit, magyába rakta és felgyújtotta őket. A könyvek égése közben artikulátlans hangokat hallatott a szerencsétlen zsidó fiatalember, akit beszállítottak az elmekórházba.

MÜNCHEN. A „Rügenschen Post“ több olyan keresztény polgár nevét közli, akik zsidó kereskedőknél vásároltak. A lap kilitásba helyezi, hogy minden olyan német embernek nevét leközik, aki zsidó kereskedőknél fogtak vásárolni.

FRANKFURT. A német kiskereskedők szervezete arra kérte a porosz kereskedelmi minisztert, hogy a jövőben az iskolák számára kizárólag német varrógépeket szerezzenek be. Az átirat kifejezetten a Singer varrógépek ellen irányul, amely az iskolák céljaira ingyen gépeket kölcsönöz. A Singer varrógépgyár németországi telepei 10,000 munkásnak adnak kenyeret.

LONDON. A brit népszövetségi liga átiratot nyújtott át az angol és palesztinai kormányoknak, amelyben a német zsidóság bevándorlásának megkönnyítését kéri, úgy Palesztinába, mint Angliába.

GENE. A Népszövetség legközelebbi ülészékén foglalkozni fog a Saar-vidéki zsidóság helyzetével is, akiket különösen súlyosan érintenek a kormány által életbeléptetett antiszemita törvények.

BERLIN. Az evangélista egyház most megjelent évkönyvéből kitűnik, hogy az evangélista felekezet viszonylagosan csak „kevés“ zsidó-kereszténnyel rendelkezik. Eszerint 1920-ban 452 zsidó tért át az evangélista hitre, míg 1930-ban mindössze 212. Az évkönyv, amint látjuk a kitért zsidókat: zsidó keresztényeknek nevezi. — A Deutschen Bank vezérigazgatója, Oskar Wassermann és a Disconto Bank kereskedelmi tanácsosa, dr. Phil. Teodor Franck benyújtották lemondásukat. — A közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a felső és középiskolákból nem zárják ki a diákokat, de az elkövetkező évben csak 15 százalékos arányban vesznek fel hallgatókat. — Az összes zsidó ifjúsági és testnevelő szervezetektől az állam megvont minden kedvezményt és kizárta őket a hivatalos sport és ifjúsági szervezetekből.

JASSI. Az egyetem szenátusa 24 diákoit megrendszabályozott, mert memorandumban kérték a numerusz-nulusz bevezetését és kérésük nem teljesítése esetén szírájkkal fenyegettek.

— **A németországi szituáció rémületes.** Az angol parlamentben Wedgwood ezredes követelte, hogy Palesztinát nyissák meg végre a zsidó bevándorlók előtt. Együttal a következőket jelentette ki a parlament feszült figyelem közepette: „Nem tudom, tudják-e a képviselő urak és a kormány, hogy a német zsidók helyzete napról-napra rosszabbodik. A szituáció rémületes. Az angol kormánynak végre politikailag is be kell avatkozni az ügybe.“

— **Leégett a petrovo-szelői zsidó hitközség fürdője.** Petrovoszelőről jelentik: Hétfőre virradó éjszaka kigyulladt a zsidó hitközség rituális fürdője és a lángok áterjedtek a szomszédos templomépületre is. A tűzoltók mindkét épületet megmentették, a kár azonban így is 15—20,000 dinárt tesz ki, ami biztosítás után megtérül.

— **Eljegyzés.** Benedek Böske Bihar, Weiss Sándor Satu Mare, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A bukaresti Corál zsinagóga 9 éves szolista-jának és énekkarának erdélyi turnéja.** Kellemes meglepetésben lesz része rövidesen az erdélyi zsidóságnak. Néhány napon belül a bukaresti Corál templom világhíres gyermekkorusa, a 9 éves csodagyermek szolistájával az élen erdélyi turnéra indul. A gyermek-énekkar turnéját az teszi aktuálissá, hogy egy nagy áldozatok árán megszerzett zsidó filmek: „Vissza Palesztinába“ — címen kerül Erdélyben, a nagyobb centrumokban rövidesen bemutatásra, melynek keretében való fellépésre sikerült a Corál templom vezetőségétől néhány hétre a csodáshangu gyermekkart is megnyerni. Legelő izben Nagyvárad zsidóságának lesz alkalmá a Heyman szinkörben meghallgatni a nagy-szerű zsidó melódiákat, melyet Erdély zsidósága már eddig is oly gyakran megcsodált bukaresti tartózkodása alkalmával. — Szomorú zsidó sorsunkban az apró gyermekművészek csodás hangján keresztül, rövidesen előtűnik fog felzokogni az élet minden keserve és könnyes szemeken keresztül is élvezhetjük a zsidóság örökéletűségének ama titkát, amelynek utólrhetetlen liturgikus dallamai mindenkor lelki táplálékul szolgálnak.

Filléres nyaralás a
Félix-fürdőben

junius havában
teljes penzió

(kitűnő polgári ellátás,
szoba és fürdővel együtt)

naponta 90 Lei,
rituális kóser penzió
100 Lei.

Állandó autóbusz-
és vonatjáratok !!!

Szövet különlegességeink elismerten a legjobbak legolcsóbbak !!

Szolid kiszolgálás !

Havas & Grünfeld
posztó és bélésárú
gyári lerakata

ORADEA,
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 8.)

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Rabbi Jehuda Aszód

Szombaton, (Szivan hó 23 án) van a világhírű és negytedású 5626 ban elhunyt aszódi rabbinak a Jarzeitja. Felevenitünk tehát néhány visszaemlékezést azon reményben, hogy olvasóinkat is érdekelné fogja: (A visszaemlékezéseket boldogult Deutsch Elizer bonyhádi főrabbi után közöljük, aki az aszódi főrabbinak dunaszerdahelyi tanítványa volt.)

Rabbi Jehuda Aszódnak volt egy cházzenja (kántor), akit könnyelmű gondolkodása miatt nem kedveltek. Schmini-Hace-reszkor, amidőn a kántor „Gésemet“ imádkozott, egyidejűleg megeredtek az ég csatornái és nagy esőzések következtek utána. A kántor a főrabbihoz fordult és büszkén dicsédelt el a főrabbi előtt, hogy:

„Látja Rebbe, mégis csak vallásos vagyok én, hiszen az ég is meghallgatta imáimat.“ Erre a főrabbi a következő talpraesett választ adta neki:

„Hiszen nem is csoda, mivel olyan férfiak, mint Ön, hozták a vízözönt is...“

Egyszer az egyházi késett a templomajtájának kinyitásával. A hitközség minden tagja együtt volt és várakozott az udvaron, de az egyházi sehoggy sem akart jönni. Az izgalom egyre nagyobb lett, mivel a templomszolgálat a kulcsot kereste és nem tudta megtalálni. — Rabbi Jehuda Aszód is eljött már és hallgatta a lármát és hiveinek zugolódását, majd a következő szavakkal nyugtatta meg őket:

„Minden az égtől van rendelve és ha kint nagyon hideg is van, türelemmel kell várni...“

Egyszer csak nagy recsegés ropogás közepette a templomnak fedele bedőlt és ha a hivek a templomban lettek volna, könnyen végzetes katasztrófa származhatik belőle. A hivek nagy hálaimái rebegtek a nagy csoda folytán, ami történt...

Egy alkalommal templomi drose-jének (prédikáció) nagyon türelmellen hallgatója volt az egyik hive, mivel az nagyon hozszadalmas volt.

Több izben kivette óráját a zsebéből, hogy ezáltal is mutassa, hogy már késő van és itt az ideje a prédikáció befejezésére... Rabbi Jehuda Aszód erre hozzá fordult a következő kijelentéssel: — „Az óra jól jár, de a mutatója rossz.“

Rabbi Hilel Lichtenstein (Kolomea), akit már ifjúságában is nagyon vallásosnak ismertek, eljött annak idején, hogy Rabbi Jehuda Aszódtól levizsgáztassa magát és hogy tőle a Hátórasz-Hároet (rabbiképesítés) kapjon. Az ifjú nagy tudása mellett azonban, amidőn a főrabbihoz ebédre volt hivatalos és az egyik fotelbe akarták leültetni, nem volt erre hajlandó, mert hátha az sátneszből készült... Csak pohárral akarta kezét az ebédhez leöntözni, hátha a közönséges vizes csupor „pogüm“ (hibás). Peszacht után lévén, az asztalra pászkát tettek, amihez nem volt hajlandó hozzányulni azzal a kifogással, hogy hátha azok már pondrósok, az asztali borból nem akart inni, hátha az nem volt kellő felügyelet alatt... és így tovább. Rabbi Jehuda Aszód kissé mérgesen ugrott föl:

— Hogy hívják Önt? — kérdezte.

A kolomeai cáddik csodálkozva válaszolta: „Nem tudja Rabbi, hogy engemet Hilelnek hívnak?“ — Mire az aszódi rabbi a következőképp válaszolt:

„Én vagyok Hilel, ha nekem annyi türelmem van, hogy én ezt házamban mind végignézhetem és amellet hallgatom...“ Mégis megveregette a fiatal kolomeainak vállát és „Komajcho jirbü Jiszroel“ dicsérő mondásával adott neki egy csodálatos hangul Hátórasz Hároet. — Ilyenek voltak a régi rabbijaink... Z. P.